

Nederlands Autisme Register (NAR) onderzoekt:

Gevolgen van Passend Onderwijs voor leerlingen met autisme

De verwachting is dat met de invoering van Passend Onderwijs (per 1 augustus 2014) meer leerlingen met autisme regulier onderwijs zullen gaan volgen. Maar is dat ook echt zo, en zo ja, welke gevolgen heeft dat dan voor deze kinderen? Om hier een goed beeld van te krijgen is het van belang om de (onderwijs)situatie van deze leerlingen vóór en na de invoering van de wet te vergelijken. Dit kan met behulp van de gegevens die verzameld worden door het Nederlands Autisme Register (NAR).

In 2013 is binnen het Nederlands Autisme Register (NAR) onderzocht hoe de onderwijssituatie eruit zag voor 1497 kinderen en jongeren met autisme (5 tot en met 18 jaar) in het basis- en voortgezet onderwijs in Nederland. In bijgaande grafiek is te zien dat ten tijde van dat onderzoek meer leerlingen met autisme speciaal onderwijs volgden dan regulier onderwijs. Het NAR zal in kaart brengen of deze verhouding de komende jaren gaat veranderen, na de invoering van Passend Onderwijs. Want met de invoering van Passend Onderwijs hebben alle scholen in Nederland vanaf 1 augustus 2014 een 'zorgplicht': regionale samenwerkingsverbanden van scholen moeten zorgen dat alle leerlingen onderwijs volgen dat bij hen past, regulier als het kan, speciaal waar dat moet.

Verschillen tussen leerlingen

Leerlingen met autisme verschillen onderling in de mate waarin zij behoefte hebben aan begeleiding in het onderwijs. Het NAR onderzocht wat leerlingen in het regulier onderwijs kenmerkt, versus leerlingen in het speciaal onderwijs.

Eerder onderzoek in Nederland wees uit dat kinderen met autisme in het speciaal onderwijs ernstigere problematiek vertoonden, vaker bijkomende problemen hadden en een lager IQ (Stoutjesdijk & Scholte, 2009). Het onderzoek uit 2013 van het NAR en de NVA bevestigt dit beeld: leerlingen uit het regulier onderwijs vertonen minder bijkomende problematiek en hebben gemiddeld een hoger IQ dan leerlingen op het speciaal onderwijs.

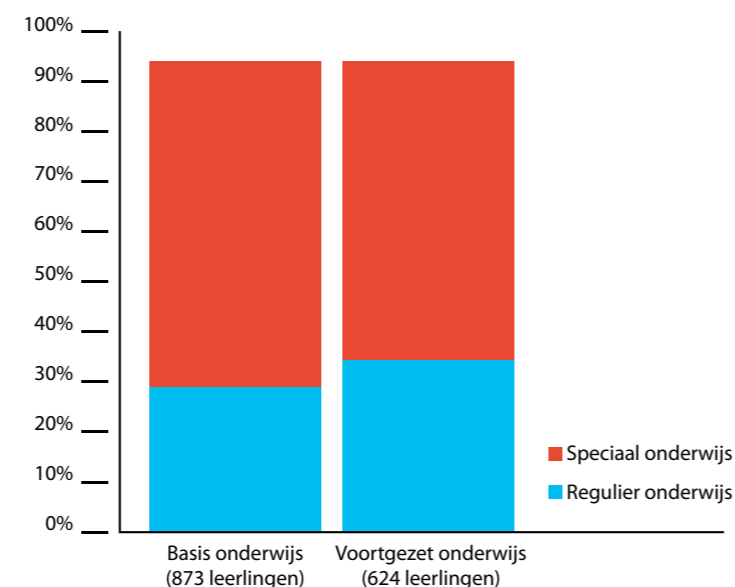
Onderwijsbegeleiding

Uit internationaal onderzoek bleek verder dat het gedrag van kinderen met autisme in het speciaal onderwijs sterker verbeterd dan binnen het regulier onderwijs (Reed, Osborne & Waddington, 2012). Uit het onderzoek van het NAR en de NVA uit 2013 blijkt dat leerlingen in het regulier onderwijs vaker behoefte aan onder-

steuning hadden, die ze nog niet kregen, dan leerlingen uit het speciaal onderwijs. De tevredenheid over de ondersteuning, indien aanwezig, bleek niet te verschillen tussen ouders van leerlingen in het regulier en speciaal onderwijs. Dit laatste gegeven lijkt kansen te bieden voor Passend Onderwijs.

Vervolgmeting

Eind 2014/begin 2015 zullen deelnemers aan het NAR opnieuw ondervraagd worden. Met deze gegevens kunnen we zien welke trends naar voren komen, onder andere met betrekking tot het onderwijs. Vindt er inderdaad een verschuiving plaats naar het regulier onderwijs? Gaat de behoefte aan ondersteuning daar omhoog? Komen leerlingen vaker in de problemen of heeft Passend Onderwijs juist positieve gevolgen? Alleen door grote groepen leerlingen te volgen over de tijd kan de situatie goed in kaart worden gebracht. •

DOOR: SANDER BEGEER,
BERNADETTE WIJNKER-HOLMES EN
MARLIES WIERDA

Nederlands Autisme Register

Het Nederlands Autisme Register (NAR) is opgericht door de Nederlandse Vereniging voor Autisme (NVA) in samenwerking met de Vrije Universiteit Amsterdam. Het doel van dit register is om via online vragenlijsten zoveel mogelijk informatie te verzamelen over mensen met autisme in Nederland. Hierdoor kunnen we meer inzicht krijgen in de verschillen tussen mensen met autisme. Hoe ziet hun leven eruit, en hoe ontwikkelt zich dat in de loop van de tijd? Door grote groepen mensen over langere tijd te volgen kunnen ontwikkelingen in de leefsituatie scherp in beeld gebracht worden. Belangenverenigingen maar ook gemeenten, scholen en zorgorganisaties kunnen zich dan baseren op harde cijfers, en zo beter opkomen voor het welzijn van mensen met autisme in Nederland.

Meld je aan!

Wanneer je je aanmeldt voor het Nederlands Autisme Register (NAR) help je mee om om meer inzicht te krijgen in de overeenkomsten en verschillen in hoe mensen met autisme zich ontwikkelen. Volwassenen met autisme én ouders van kinderen met autisme in Nederland kunnen zich nog steeds opgeven voor het NAR. Deelname is gratis, lidmaatschap van de NVA is hiervoor **niet nodig**.

Meer informatie en aanmelden: www.nederlandsautismeregister.nl

Referenties

Begeer, S., Wierda, M., Venderbosch, S. (2013). Allemaal autisme, allemaal anders (2013). Nederlandse Vereniging voor autisme (te downloaden op www.autisme.nl, onder 'over autisme', doorklikken op 'onderzoek')

Ministerie van Onderwijs, Cultuur en Wetenschap. Wat is passend onderwijs? <http://www.passendonderwijs.nl>

Reed, P., Osborne, L. A. and Waddington, E. M. (2012), A comparative study of the impact of mainstream and special school placement on the behaviour of children with Autism Spectrum Disorders. British Educational Research Journal, 38: 749-763.

Stoutjesdijk, R., & Scholte, E.M. (2009). Cluster 4 speciaal onderwijs: een vergelijking tussen leerlingen op cluster scholen en cluster 4 rugzakleerlingen. Tijdschrift voor orthopedagogiek, 48, 161-169.

Column

DOOR: DIEDERIK WEVE
FOTO: JOHANNES VAN ASSEM

Ontwikkelingsperspectief

Diederik Weve (1957) is veiligheidsingenieur bij Shell en beleeft sinds 2009 zijn diagnose ASS. Hij geeft voorlichting over het onzichtbare en verborgen autisme en heeft tientallen workshops gegeven binnen en buiten zijn werk.

Ze vonden het jammer, maar begrepen het wel. Ze zagen dat het mij veel te veel energie kostte om voorzitter te blijven. Lang heb ik getwijfeld of ik het zou doen: voorzitter worden van enABLE NL, het Shell personeelsnetwerk voor mensen met een beperking. Zou ik het nu wel kunnen? Als student was ik voorzitter van een studievereniging geweest en dat was geen onverdeelde genoeg. Alles wat we toen nieuw bedachten en gezamenlijk organiseerden was weliswaar een succes, maar ik had toch vaak het gevoel achter de feiten aan te lopen. Ik weet gewoon niet goed hoe met anderen samen te werken, taken te verdelen, iemand te stimuleren, contact te onderhouden.

Met af en toe pijnlijke gevolgen. Ik vergeet nooit de assistent die na een beoordeling –ik dacht een heel eerlijke- huilend mijn kamer verliet. Nee, leiding geven is niets voor mij. Wel zag ik dat ons netwerk iemand nodig had die mentale diversiteit bovenaan de agenda zou houden. Velen waren enthousiast. Mijn baas zag het zelfs als ontwikkelingsmogelijkheid. Een kwestie van beter taken verdelen zei men. Zal best wezen, maar hoe doe je dat eigenlijk. Een kwestie van contacten onderhouden, zei men. Maar ik vroeg vergeefs om een lijst van namen, functie, doel en frequentie. Een kwestie van vergaderingen leiden, zorgen voor een energierijke atmosfeer en in mijn hoofd vormt zich een onweer. Natuurlijk, ik vond oplossingen, ik maakte bijvoorbeeld mijn gesprekspartners kwaliteitsbewaker van onze contacten. Dus ik heb veel geleerd, de afgelopen twee jaar. Héél veel. Ook dat ik nog geen goede voorzitter ben en dat het me bakken energie kost. Begrijp me niet verkeerd, ik geloof zeker niet dat leiding geven incompatibel is met autisme. Maar wel bij mij, in ieder geval nu. Eind 2014 hou ik ermee op, maar wie weet, over 5 jaar... •

“Some people make things happen, others watch things happen and there are those that wonder: what happened?”
Een zin die ik heb onthouden.